ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Διοικητικές Απλουστεύσεις — Καταργήσεις, Συγχωνεύσεις Νομικών Προσώπων και Υπηρεσιών του Δημόσιου Τομέα — Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. 318/1992 (Α΄161) και λοιπές ρυθμίσεις»

Ι. Γενικά

Το υπό συζήτηση και ψήφιση Νσχ, όπως διαμορφώθηκε από την Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, αποτελείται από τέσσερα (4) Κεφάλαια και πενήντα ένα (51) άρθρα.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 1-5) υπό τον τίτλο «Μείωση Διοικητικών Βαρών-Απλουστεύσεις Διαδικασιών» τροποποιούνται, ιδίως, διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999) και του Κανονισμού Προμηθειών Δημοσίου (π.δ. 118/2007) προς τον σκοπό της απλούστευσης ορισμένων διοικητικών διαδικασιών. Έτσι, καταργείται η υποχρέωση υποβολής πρωτοτύπων εγγράφων ή επικυρωμένων αντιγράφων των εγγράφων, κατά τις συναλλαγές των πολιτών με τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς του δημόσιου τομέα, και ορίζεται ότι, αντί αυτών, υποβάλλονται και γίνονται υποχρεωτικώς αποδεκτά από τη διοίκηση ευκρινή φωτοαντίγραφα των εκδοθέντων από αυτή πρωτοτύπων. Περαιτέρω, προτείνεται η κατάργηση της θεώρησης του γνησίου της υπογραφής του συμμετέχοντος σε διαγωνισμό, κατά την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, εφόσον αυτή φέρει ημερομηνία εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 7-20) υπό τον τίτλο «Καταργήσεις-Συγχωνεύσεις Νομικών Προσώπων και Υπηρεσιών του Δημόσιου Το-

μέα», κυρίως καταργούνται ή συγχωνεύονται είκοσι τρεις (23) φορείς και υπηρεσίες του δημόσιου τομέα [μεταξύ των οποίων, η «Ανώνυμη Εταιρεία Εκμετάλλευσης και Διαχείρισης Ελληνικών Αυτοκινητοδρόμων» υπό τον διακριτικό τίτλο Τ.Ε.Ο. Α.Ε. (άρθρο 6), η ανώνυμη εταιρεία «Ενοποίηση Αρχαιολογικών Χώρων και Αναπλάσεις» (Ε.Α.Χ.Α. Α.Ε.) (άρθρο 7), τα ν.π.ι.δ. «Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού» (Ε.Ι.Ε.Α.Δ.) και «Εθνικό Κέντρο Βιβλίου» (Ε.ΚΕ.ΒΙ) (άρθρα 8 και 9), το Ινστιτούτο Συνταγματικών Ερευνών (άρθρο 10) και το Ερευνητικό Ινστιτούτο Δικονομικών Μελετών (άρθρο 11), τα οποία μετατρέπονται σε εργαστήρια του Τμήματος Νομικής του Ε.Κ.Π.Α., εντασσόμενα στο νομικό πρόσωπο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, τα ν.π.δ.δ. «Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας» (ΟΡ.Σ.Α.), «Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Θεσσαλονίκης» (ΟΡ.ΘΕ.) και «Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος των Ιωαννίνων» (ΟΡ.Σ.Ι.) (άρθρο 13), ο Οργανισμός Κωπαΐδας (άρθρο 14) κ.λπ.] και ρυθμίζονται τα ζητήματα μεταφοράς αρμοδιοτήτων τους, εκκαθάρισής τους, καθώς και τα ειδικότερα θέματα του προσωπικού τους.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ΄ (άρθρα 21-33) υπό τον τίτλο «Αξιολόγηση Προσωπικού των Δημοσίων Υπηρεσιών-Τροποποίηση Διατάξεων Π.Δ. 318/1992 (Α΄161)» ανακαθορίζεται, ιδίως, το καθεστώς αξιολόγησης του προσωπικού των δημόσιων υπηρεσιών. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, προτείνονται ανώτατα ποσοστά υπαλλήλων ανά κλίμακα βαθμολόγησης, επιβάλλεται η παράθεση ειδικής αιτιολογία, όταν η βαθμολογία κυμαίνεται μεταξύ 9-10 και μεταξύ 1-6, ανακαθορίζεται το σύστημα αξιολόγησης (χρόνος σύνταξης εκθέσεων αξιολόγησης, τρόπος γνωστοποίησής τους, διαδικασία υποβολής ενστάσεων κ.λπ.), συνιστάται δε σε κάθε Υπουργείο αποκεντρωμένη διοίκηση, περιφέρεια ή αυτοτελής δημόσια υπηρεσία, και σε κάθε ν.π.δ.δ. «Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης», με αποκλειστική αρμοδιότητα την αξιολόγηση των ενστάσεων των υπαλλήλων.

Τέλος, με το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρα 34-51) ρυθμίζονται, ιδίως, επί μέρους ζητήματα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, καθώς και ειδικότερα θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σχετικώς, μεταξύ άλλων, με τη μετατροπή συμβάσεων ορισμένου χρόνου σε αορίστου χρόνου και τη λειτουργία του Ενιαίου Κεφαλαίου Αποζημίωσης Φορτοεκφορτωτών.

ΙΙ. Παρατηρήσεις επί του Κεφαλαίου Β΄

Με το Κεφάλαιο Β΄ του Νσχ, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, καταργούνται ή συγχωνεύονται είκοσι τρεις (23) φορείς και υπηρεσίες του δημόσιου τομέα. Επί των ανωτέρω παρατηρούνται, εν γένει, τα εξής:

Α. Ο νομοθέτης έχει από το Σύνταγμα ευρύτατη εξουσία οργάνωσης των δημόσιων υπηρεσιών, τόσο ως προς τη δομή τους (σύσταση και κατάργηση Υπουργείων, Γενικών ή Ειδικών Γραμματειών, Γενικών Διευθύνσεων, αυτοτελών υπηρεσιών κ.λπ.), όσο και ως προς τη σύσταση, την κατάργηση των θέσεων και τη βαθμολογική κλίμακα των δημοσίων υπαλλήλων που καταλαμβάνουν αυτές τις θέσεις (ΣτΕ 1715, 1722/1983 [Ολ], 2934/1993, 3045-46/1997). Ωστόσο, όταν ο νομοθέτης επιχειρεί μεταβολές στις δομές της δημόσιας διοίκησης, αυτές πρέπει να είναι προϊόν εμπεριστατωμένης μελέτης, βασιζόμενης στις αρχές της διοικητικής επιστήμης, ώστε να τεκμηριώνεται ότι οι νέες ρυθμίσεις δεν είναι περιστασιακές και αποσπασματικές, αλλά ορθολογικές, διαρκείς και αποτελεσματικές (Πρβλ. ΣτΕ 44/2000, 528/1999).

Εξ άλλου, δημοσιονομικοί λόγοι μπορεί να αποτελούν κριτήριο των επιλογών του νομοθέτη για τον ανακαθορισμό των υπηρεσιών του κράτους και τη διοικητική αναδιοργάνωσή του, όμως, «οι σχετικές ρυθμίσεις πρέπει αφενός να εισάγονται με τήρηση των συνταγματικών αρχών, σύμφωνα με τις οποίες επιβάλλεται να διασφαλίζονται η ορθολογική, αποτελεσματική και διαρκής λειτουργία της Διοικήσεως και η παροχή των υπηρεσιών που επιβάλλεται να εξασφαλίζονται για τους διοικουμένους στο πλαίσιο του κοινωνικού κράτους δικαίου, και αφετέρου να εναρμονίζονται με τις αναφερθείσες συνταγματικές εγγυήσεις που αφορούν το καθεστώς των δημοσίων υπαλλήλων» (ΣτΕ [Ολ] 3354/2013, ΝοΒ 2013, σελ. 2722).

Έτσι, η μεταβολή στο υπηρεσιακό καθεστώς των δημοσίων υπαλλήλων που έχει συνέπειες στην οργάνωση και λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών, δεν συνάδει προς το συνταγματικό πλαίσιο που θεσπίζεται διά του άρθρου 103 του Συντάγματος, όταν αφενός δεν «βασίζεται σε προηγούμενο ανακαθορισμό των λειτουργιών του Κράτους και διοικητική αναδιοργάνωσή του κατ' εκτίμηση των υπηρεσιακών αναγκών και με κριτήριο την αποτελεσματικότητα των δημόσιων υπηρεσιών», αφετέρου «ο επιδιωκόμενος (…) περιορισμός του Κράτους και η μείωση της δημόσιας δαπάνης (…), καταλήγει στην αντίστοιχη κατά περίπτωση κατάργηση οργανικών θέσεων και την επακόλουθη τροποποίηση των οικείων οργανισμών των υπηρεσιών, χωρίς

να βασίζεται σε προηγούμενο ανακαθορισμό των λειτουργιών του Κράτους και μεταρρύθμιση των οργανωτικών αναγκών της Διοικήσεως με ορθολογικό τρόπο, εν όψει και των υφισταμένων εν γένει πόρων και μέσων, (…) η δε σκοπούμενη οργάνωση των επιμέρους υπηρεσιών είναι παρεπόμενο αποτέλεσμα διαδικασίας απομακρύνσεως μονίμων υπαλλήλων με κριτήρια (ηλικία υπαλλήλου και χρόνος υπηρεσίας) τυχαία και συμπτωματικά μη συνδεόμενα με τον επιδιωκόμενο σκοπό και θεσπιζόμενα κατ' απόκλιση των γενικώς και παγίως ισχυουσών διατάξεων» (βλ. ΣτΕ [Ολ] 3354/2013, (σκέψη 11), όπ. π., σελ. 2729).

Β. Σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο της παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας, έχουν εκδοθεί, προσφάτως, αποφάσεις πρωτοβάθμιων δικαστηρίων, συμφώνως προς τις οποίες όταν η κατάργηση των φορέων «δεν πραγματοποιείται στη βάση ολοκληρωμένης και εμπεριστατωμένης μελέτης αναδιάρθρωσης των δημοσίων υπηρεσιών αλλά στηρίζεται αποκλειστικά στο τυχαίο κριτήριο της κατάληψης θέσεων (..) χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι συγκεκριμένες ανάγκες της καθεμίας υπηρεσίας ή φορέα», παραβιάζονται οι αρχές της αναλογικότητας, της αξιοκρατίας και της ορθολογικής διάρθρωσης των υπηρεσιών του Δημοσίου (βλ., ενδεικτικώς, ΜΠρΑθ 1759/2013, ΜΠρΞανθ. 90/2013, ΕΕργΔ 2013, σελ. 347, ΜΠρΧίου 37/2013, ΕΕργΔ 2013, σελ. 338, ΜΠρΜεσ. 63/2013).

Γ. Τέλος, επισημαίνεται ότι, κατά το άρθρο 35 παρ. 1 του ν. 4024/2011, σε κάθε Υπουργείο συνιστάται «Επιτροπή Αναδιοργάνωσης Δημοσίων Υπηρεσιών, η οποία αποτελείται από τον Γενικό Γραμματέα, τους Γενικούς Γραμματείς των Γενικών Γραμματειών και τον Γενικό Διευθυντή Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου», έργο της οποίας αποτελεί, ιδίως, «ο έλεγχος της υφιστάμενης οργανωτικής διάρθρωσης του οικείου Υπουργείου και των εποπτευομένων από αυτό νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ο εντοπισμός υπηρεσιακών μονάδων που έχουν προδήλως περιορισμένο αντικείμενο αρμοδιοτήτων ή στις οποίες υπηρετεί προσωπικό που πλεονάζει ή ελλείπει σε σχέση με τις ασκούμενες από την υπηρεσιακή μονάδα αρμοδιότητες και η ανακατανομή των οργανικών θέσεων στις υπηρεσιακές μονάδες του Υπουργείου ή του Ν. Π.Δ.Δ. ανάλογα με τις υπηρεσιακές ανάγκες». Εξ άλλου, συμφώνως προς την παρ. 4 του ίδιου άρθρου του ν. 4024/2011, μεταξύ άλλων, «από 1.1.2012 τίθεται σε εφαρμογή διαδικασία αξιολόγησης των οργανικών μονάδων και του προσωπικού των φορέων του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως ειδικότερα οι φορείς αυτοί προσδιορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Διοικητικής Μεταρρύθμι-

σης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία εκδίδεται έως 31.12.2011. Η διαδικασία αξιολόγησης διενεργείται με αξιοκρατικά-επιστημονικά κριτήρια, με τη συνδρομή και εξωτερικών συμβούλων, και ολοκληρώνεται το αργότερο μέχρι 31.12.2012 (…). Βάσει του αποτελέσματος της αξιολόγησης, και το αργότερο μέχρι 31.12.2013, ολοκληρώνεται η αναδιάρθρωση των δημοσίων υπηρεσιών, συντάσσονται νέα οργανογράμματα, καταργούνται υπηρεσιακές μονάδες περιορισμένου αντικειμένου ή αρμοδιοτήτων, μετακινείται ή μετατίθεται το προσωπικό αυτών και καταργούνται οργανικές θέσεις που πλεονάζουν». Με το άρθρο 10 του ν. 4210/2013, οι προθεσμίες της παρ. 4 του ως άνω άρθρου 35 παρατάθηκαν έως την 31η Δεκεμβρίου 2014, έως ότου ολοκληρωθούν οι διαδικασίες «αξιολόγησης των οργανικών μονάδων και του προσωπικού των φορέων του Δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα και της αναδιάρθρωσης των δημοσίων υπηρεσιών» (βλ. αιτιολογική έκθεση επί του άρθρου 10 του ν. 4210/2013).

Ως προς το ζήτημα του συμβατού της ανάθεσης σε εξωτερικούς συμβούλους, αρμοδιοτήτων οι οποίες αφορούν την αξιολόγηση οργανικών μονάδων και προσωπικού, δυνάμει, μάλιστα, του αποτελέσματος της οποίας «ολοκληρώνεται η αναδιάρθρωση των δημοσίων υπηρεσιών, συντάσσονται νέα οργανογράμματα, καταργούνται υπηρεσιακές μονάδες περιορισμένου αντικειμένου ή αρμοδιοτήτων, μετακινείται ή μετατίθεται το προσωπικό αυτών και καταργούνται οργανικές θέσεις που πλεονάζουν», προς τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 3 και 26 παρ. 2 του Συντάγματος, κατά την έννοια των οποίων, ο τρόπος οργάνωσης της δημόσιας διοίκησης διά της δημιουργίας ή κατάργησης οργανικών θέσεων, η στελέχωσή της και η εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών της ασκείται μόνον από το κράτος και δεν δύναται να εκχωρηθεί βλ., αναλυτικώς, παρατήρηση 12 της Έκθεσης της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής της 17.10.2011 επί του Νσχ «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο-βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015», ν. 4024/2011.

ΙΙΙ. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του Νσχ

1. Επί του άρθρου 7

Με την προτεινόμενη διάταξη καταργείται η Ανώνυμη Εταιρεία «Ενοποίηση Αρχαιολογικών Χώρων και Αναπλάσεις» (Ε.Α.Χ.Α. Α.Ε.), ορίζεται ότι οι σκοποί και οι αρμοδιότητες της ασκούνται, εφεξής, από Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με απόφαση δε του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής συ-

γκροτείται «μέσα σε ένα μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, τριμελής επιτροπή για τη διενέργεια απογραφής των κινητών και ακινήτων, τα οποία κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου περιέρχονται στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου».

Δεδομένου ότι η Ε.Α.Χ.Α. Α.Ε. αποτελεί ανώνυμη επιχείρηση του Δημοσίου, η οποία λειτουργεί συμφώνως προς τις αρχές της ιδιωτικής οικονομίας και τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών, θα μπορούσε, ενδεχομένως, να προβλεφθεί, αναλόγως προς τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 6 του Νσχ σχετικώς με την «Ανώνυμη Εταιρεία Εκμετάλλευσης και Διαχείρισης Ελληνικών Αυτοκινητοδρόμων» υπό τον διακριτικό τίτλο Τ.Ε.Ο. Α.Ε., ότι από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, η Ε.Α.Χ.Α. Α.Ε. τίθεται σε διαδικασία εκκαθάρισης, συμφώνως προς το άρθρο 20 του Καταστατικού της και τις διατάξεις του άρθρου 47 του κ.ν. 2190/1920.

2. Επί του άρθρου 20

Με το προτεινόμενο άρθρο ρυθμίζονται γενικότερα θέματα της κατάργησης υπηρεσιών και φορέων του δημόσιου τομέα κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Β΄ του Νσχ. Επί των προτεινόμενων ρυθμίσεων παρατηρούνται τα εξής:

Α. Ως προς το ζήτημα της αυτοδίκαιης λύσης των συμβάσεων εργασίας των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (εφεξής ν.π.ι.δ.) που καταργούνται (παρ. 1 α του άρθρου 20), επισημαίνεται ότι, ως προς το εργασιακό καθεστώς του ανωτέρω προσωπικού, εφαρμόζονται συμπληρωματικώς οι ρυθμίσεις της εργατικής νομοθεσίας. Έτσι, εφόσον τα ν.π.ι.δ., τα οποία καταργούνται ή συγχωνεύονται αποτελούν επιχειρήσεις του Δημοσίου, οι οποίες λειτουργούν συμφώνως προς τις αρχές της ιδιωτικής οικονομίας, επιδιώκουν, δηλαδή, έσοδα για την αντιμετώπιση των δαπανών τους και κέρδος, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 1387/1983 περί «ελέγχου ομαδικών απολύσεων και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ο οποίος εκδόθηκε προκειμένου να προσαρμοσθεί το ελληνικό δίκαιο στη βασική Οδηγία της ΕΟΚ 75/129 της 7.2.1975 «περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις» (βλ., σχετικώς, Ι. Κουκιάδη, Εργατικό Δίκαιο, Ατομικές εργασιακές σχέσεις και το δίκαιο της ευελιξίας της εργασίας, 2009, σελ. 848 επ.), και, επομένως, πρέπει να τηρούνται οι ειδικοί περιορισμοί, η διαδικασία και οι διατυπώσεις που θέτει ο ν. 1387/1983 και το ευρωπαϊκό δίκαιο (βλ. και παρατήρηση 11 της Έκθεσης της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής της 17.10.2011 επί του Νσχ «Συντα-

ξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο-βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015», ν. 4024/2011).

Β. Ως προς το ζήτημα της διαθεσιμότητας (παρ. 1 β του άρθρου 20) σημειώνεται, κατ' αρχάς, ότι έχουν εκδοθεί, στο πλαίσιο της παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας, αποφάσεις πρωτοβάθμιων πολιτικών δικαστηρίων (βλ., ανωτέρω, ΜΠρΑθ 1759/2013, ΜΠρΞανθ. 90/2013, όπ. π., σελ. 347, ΜΠρΧίου 37/2013, όπ. π., σελ. 338, ΜΠρΜεσ. 63/2013), κατά τις οποίες, επειδή «ο θεσμός της διαθεσιμότητας που θεσπίσθηκε με τον ν. 4093/2012 εισάγει – όπως και η εργασιακή εφεδρεία των παρ. 3 επ. του άρθρου 34 του ν. 4024/2011 που προηγήθηκε – ένα νέο sui generis είδος απόλυσης υπό προθεσμία» (…) θίγει κατ' αρχήν στον πυρήνα τους την συμβατική ελευθερία (άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος) και την εργασία ως δικαίωμα στην περιουσία του εργαζομένου κατά την έννοια του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, (…) και προσβάλλει την ανθρώπινη αξία, το απαραβίαστο της οποίας διακηρύττει το άρθρο 2 του Συντάγματος».

Εξ άλλου, ο κοινός νομοθέτης, κατά την επιλογή του τρόπου ρυθμίσεως των θεμάτων που σχετίζονται με την κατάργηση οργανικών θέσεων, πρέπει να κινείται εντός των ορίων που διαγράφονται από την αρχή της ισότητας, δηλαδή να διασφαλίζει την ίση μεταχείριση των υπαλλήλων και να θεσπίζει κανόνες με αντικειμενικά κριτήρια (βλ. ΣτΕ 3226, 2597/2011, 2747/2010, 4237/2005, πρβλ. και ΣτΕ 2307, 2841/1988). Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε πρόσφατα ότι «δεν είναι συνταγματικά επιτρεπτό, προκειμένου να εξυπηρετηθεί ο θεμιτός σκοπός της αναδιοργανώσεως των δημόσιων υπηρεσιών και της ορθολογικής διαχειρίσεως της αντίστοιχης δημόσιας δαπάνης, να καθορίζονται όροι υποχρεωτικής απομακρύνσεως υπαλλήλων από την υπηρεσία με βάση κριτήρια μη συνδεόμενα με τις λειτουργικές και οργανωτικές ανάγκες της Διοικήσεως, αλλά και με τα προσόντα, τις ικανότητες και την εν γένει υπηρεσιακή τους απόδοση και η κατάργηση των οργανικών θέσεων, τις οποίες κατείχαν οι απομακρυνόμενοι, να επέρχεται ως αυτόθρονη συνέπεια της απομακρύνσεως». Έτσι, οι «διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 4024/2011 που (…) αφορούν την αυτοδίκαιη απόλυση υπαλλήλων αμέσως ή αφού τεθούν σε προσυνταξιοδοτική διαθεσιμότητα, με συνέπεια την κατάργηση των οργανικών θέσεων τις οποίες κατείχαν οι υπάλληλοι αυτοί και την απομείωση αντίστοιχα του αριθμού των οργανικών θέσεων που προβλέπονται στους οικείους οργανισμούς, αντίκεινται στο (…) άρθρο 103 [του Συντάγματος] καθώς και στην επίσης συνταγματικώς κατο-

χυρούμενη αρχή της ισότητας. Και τούτο διότι η μεταβολή αυτή στο υπηρεσιακό καθεστώς των δημοσίων υπαλλήλων που έχει συνέπειες στην οργάνωση και λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών, αφενός δεν βασίζεται σε προηγούμενο ανακαθορισμό των λειτουργιών του Κράτους και διοικητική αναδιοργάνωσή του κατ' εκτίμηση των υπηρεσιακών αναγκών και με κριτήριο την αποτελεσματικότητα των δημόσιων υπηρεσιών, η δε κατάργηση των νομοθετημένων οργανικών θέσεων δεν επέρχεται ως συνέπεια της αναδιαρθρώσεως, και αφετέρου δεν ανάγεται σε πάγια αλλαγή του γενικού καθεστώτος που διέπει τους όρους λύσεως της υπαλληλικής σχέσεως με απόλυση λόγω ορίου ηλικίας και τριακονταπενταετίας» (ΣτΕ Ολ 3354/2013, όπ. π., σελ. 2724 - 2729).

Όμως, η Επιτροπή Αναστολών του ΣτΕ έχει απορρίψει αιτήσεις αναστολής εκτέλεσης κανονιστικών διοικητικών πράξεων που έχουν εκδοθεί βάσει της διάταξης του άρθρου 90 του ν. 4172/2013 «εν όψει και των σκοπών δημοσίου συμφέροντος οι οποίοι θάλπονται με την ανωτέρω διάταξη (…) και ανάγονται, κατά την αιτιολογική έκθεση του σχετικού σχεδίου νόμου, στην τήρηση των «εγγυήσεων ορθολογικότητας και αξιοκρατίας» κατά την εφαρμογή της πολιτικής για την μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, λαμβανομένης υπ' όψιν και της αναγκαίας προσαρμογής της στη δημοσιονομική συγκυρία» (ΣτΕ ΕΑ 489/2013, όμοιες οι 499, 500, 501, 503/2013).

Γ. Ως προς την αυτοδίκαιη λύση των συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου, ανεξάρτητων υπηρεσιών και έργου οποιουδήποτε υπαλλήλου με φορέα που καταργείται, χωρίς να οφείλεται οποιαδήποτε αποζημίωση (παρ. 1 ε του άρθρου 20), δεδομένου ότι η κατάργηση ή συγχώνευση των νομικών προσώπων φαίνεται να συνιστά σπουδαίο λόγο καταγγελίας της σύμβασης συμφώνως προς το άρθρο 672 του Αστικού Κώδικα και δεδομένου ότι στην αιτιολογική έκθεση επί του προτεινόμενου άρθρου δεν υπάρχει ουδεμία σχετική αναφορά, τίθεται ζήτημα συμβατού προς το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος, λαμβανομένου υπόψη ότι η ως άνω «αυτοδίκαιη λήξη» των εν λόγω συμβάσεων δεν συνοδεύεται από την καταβολή εύλογης, έστω, αποζημίωσης (βλ. και Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του Νσχ «Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (Π.Ε.Δ.Υ.), αλλαγή σκοπού Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και λοιπές διατάξεις», ν. 4238/2014).

3. Επί των άρθρων 21 και 22

Α. Με τις διατάξεις των υπό ψήφιση άρθρων 21 και 22 τροποποιούνται διατάξεις του π.δ. 318/1992 «Αξιολόγηση των ουσιαστικών προσόντων του προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών – πλην των εκπαιδευτικών λειτουργών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης – και των νομικών προ-

σώπων δημοσίου δικαίου» (ΦΕΚ Α΄ 161). Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του Νσχ, οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αποβλέπουν στην απόδοση της «(…) βαρύνουσας σημασίας που θα πρέπει να έχει κάθε σύστημα αξιολόγησης και να αρθούν οι στρεβλώσεις και η απαξίωση του συστήματος αξιολόγησης (…)», προκειμένου να αποτελέσει «κίνητρο για τον αξιολογούμενο και εργαλείο μεγιστοποίησης της απόδοσης του φορέα», έτσι ώστε να εξασφαλισθεί «αφενός η αντικειμενικότητα στην αξιολόγηση και αφετέρου η κατά το δυνατόν δικαιότερη αξιολόγηση των υπαλλήλων» (αιτιολογική έκθεση, σελ. 15 επ.).

Ήδη, με τις διατάξεις του άρθρου 54 παρ. 1 του ν. 1943/1991, είχε καθιερωθεί (υπό τον προηγούμενο Υπαλληλικό Κώδικα) από 1.1.1992 σύστημα αξιολόγησης των προσόντων του προσωπικού των δημόσιων υπηρεσιών – πλην των εκπαιδευτικών λειτουργών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης – και των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου. Συμφώνως προς την εν λόγω διάταξη, «βασικές αρχές και κατευθύνσεις του συστήματος αξιολόγησης είναι η αντικειμενική και αμερόληπτη στάθμιση της επαγγελματικής ικανότητας και καταλληλότητας των υπαλλήλων σε σχέση με το αντικείμενο της εργασίας τους και τα καθήκοντα που ασκούν, βάσει σαφώς προσδιορισμένων κριτηρίων, σε συνάρτηση με τους καθοριζόμενους, όπου κρίνεται εφικτό, στόχους και δείκτες, που επιτρέπουν την εκτίμηση της απόδοσης των υπαλλήλων εντός ορισμένης χρονικής περιόδου, με σκοπό την αποδοτικότερη λειτουργία των υπηρεσιών». Περαιτέρω, στη ίδια διάταξη είχε προβλεφθεί η έκδοση π.δ. μετά από πρόταση του – τότε αρμόδιου – Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης κατόπιν γνώμης της Κεντρικής Επιτροπής Αξιολόγησης και της Α.Δ.Ε.Δ.Υ., με το οποίο θα καθορίζονταν οι περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείτο αξιολόγηση, τα κριτήρια, ο τύπος, η διαδικασία και τα όργανα αξιολόγησης καθώς και τα δικαιώματα και οι εγγυήσεις υπέρ των υπαλλήλων σε σχέση με αυτή. Επίσης, είχε προβλεφθεί η συγκρότηση με υπουργική απόφαση, Ειδικής Επιτροπής Αξιολόγησης σε κάθε υπουργείο και αυτοτελή δημόσια υπηρεσία και σε κάθε ν.π.δ.δ. στο οποίο λειτουργούσε υπηρεσιακό συμβούλιο, με αρμοδιότητα να εισηγείται στον οικείο Υπουργό τον καθορισμό του ανώτατου και κατώτατου ποσοστού υπαλλήλων, που μπορούσε να αξιολογούνται σε σχέση με τους βαθμούς ή τις κλίμακες του συστήματος αξιολόγησης. Τέλος, με τις ανωτέρω διατάξεις, είχε προβλεφθεί ότι «(...) ο οικείος υπουργός ή το διοικητικό συμβούλιο των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου ή οποιοσδήποτε ιεραρχικός προϊστάμενος του αξιολογητή μπορεί να διατάσσει έρευνα για τη μη αντικειμενική

αξιολόγηση των υπαλλήλων από τον αξιολογητή τους. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί αδικαιολόγητα αυστηρή ή επιεικής αξιολόγηση, κινείται υποχρεωτικά σε βάρος του αξιολογητή ή πειθαρχική διαδικασία, βάσει των διατάξεων του Υπαλληλικού Κώδικα (…)».

Σε εκτέλεση των ανωτέρω διατάξεων του άρθρου 54 του ν. 1943/1991 εξεδόθη το ως άνω π.δ. 318/1992, με το οποίο ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι η αξιολόγηση του προσωπικού των δημόσιων υπηρεσιών και των ν.π.δ.δ. που υπάγονται στον Υπαλληλικό Κώδικα γίνεται με εκθέσεις αξιολόγησης και αποβλέπει στην αντικειμενική και αμερόληπτη στάθμιση της επαγγελματικής ικανότητας και καταλληλότητας των υπαλλήλων σε σχέση με το αντικείμενο της εργασίας τους και τα καθήκοντα που ασκούν (άρθρο 1). Στο άρθρο 4 του ιδίου π.δ. προβλέπεται ότι: «Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι δέκα έξι (16) και κατατάσσονται σε πέντε διακεκριμένες ομάδες που είναι: Ι. Γνώση του αντικειμένου. ΙΙ. Διοικητικές ικανότητες. ΙΙΙ. Ενδιαφέρον και δημιουργικότητα. IV. Υπηρεσιακές σχέσεις και συμπεριφορά V. Αποτελεσματικότητα. Κάθε ομάδα κριτηρίων αναλύεται σε επί μέρους κριτήρια, ως ακολούθως (…)». Περαιτέρω, στο άρθρο 8 του ανωτέρω π.δ. προβλέπεται ότι «Κάθε επί μέρους κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται από τον πρώτο αξιολογητή με ένα ακέραιο ή δεκαδικό με προσέγγιση δεκάτου βαθμού, που κατά την αντικειμενική κρίση αρμόζει στο αντίστοιχο κριτήριο για τον αξιολογούμενο. Η κλίμακα των βαθμών ορίζεται από το 1 έως το 10, με ανώτατο βαθμό τον αριθμό 10 και κατώτατο τον αριθμό 1. Ο δεύτερος αξιολογητής βαθμολογεί τον υπάλληλο στις ομάδες κριτηρίων της παρ. 5 του άρθρου 4 και όχι σε κάθε κριτήριο χωριστά. Με τους βαθμούς 9 ή 10 βαθμολογούνται όσοι υπάλληλοι είναι πάντοτε έτοιμοι να αντιμετωπίσουν απόλυτα, με ταχύτητα και ευστοχία, κάθε υπηρεσιακό ζήτημα, χωρίς τη βοήθεια ή διόρθωση ανώτερού τους. Με τους βαθμούς 7 ή 8 βαθμολογούνται οι πολύ καλοί υπάλληλοι, οι οποίοι μπορούν να ανταποκριθούν πλήρως στις απαιτήσεις της υπηρεσίας τους, και περιστασιακά μόνο χρειάζονται ελάχιστη βοήθεια. Εφόσον ο πρώτος αξιολογητής και ο Επιθεωρητής βαθμολογεί ένα ή περισσότερα κριτήρια αξιολόγησης με το βαθμό 9 ή 10 ή με βαθμό 4 και κάτω, απαιτείται η παράθεση σε αυτόν ειδικής αιτιολογίας της βαθμολογίας για τα αντίστοιχα κριτήρια αξιολόγησης. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο ειδική αιτιολογία πρέπει να τεκμηριώνεται με συγκεκριμένα πραγματικά στοιχεία ή γεγονότα (…).».

Όπως έχει παγίως κριθεί από τη νομολογία κατά την ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων «(…) βασικές αρχές και κατευθύνσεις του συστήματος αξιολόγησης είναι η αντικειμενική και αμερόληπτη στάθμιση βάσει σαφώς προσδιοριζόμενων κριτηρίων της επαγγελματικής ικανότητας και καταλληλότητας των υπαλλήλων σε σχέση με το αντικείμενο της εργασίας τους και τα

καθήκοντά τους, αλλά και της απορρέουσας από το Σύνταγμα (άρθρο 5) αρχής της αξιοκρατίας (…)», «η δε βαθμολόγηση των δημοσίων υπαλλήλων πρέπει να γίνεται πάντοτε μετά από αντικειμενική και ουσιαστική αξιολόγηση και κρίση τους από τα αρμόδια όργανα (…)» (ΣτΕ 1667-9/2002, βλ. και ΣτΕ 1670/2002 ΔιοικΕφΑθ 788/2011, ΔιοικΕφΑθ 88/2010. Βλ., επίσης, άρθρο 81 παρ. 1 του ν. 3528/2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.», κατά το οποίο, «τα ουσιαστικά προσόντα των υπαλλήλων αξιολογούνται βάσει συστήματος αξιολόγησης, το οποίο διέπεται από τις αρχές της αμεροληψίας, της επαγγελματικής ικανότητας του υπαλλήλου και της αποδοτικότητάς του». Συναφώς, βλ., ενδεικτικώς, Α. Τάχο – Ι. Συμεωνίδη, Σύστημα Δημοσιοϋπαλληλικού Δικαίου, Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα – ΕρμΥΚ, τόμ. Α΄, 3η έκδ., 2007, σελ. 1021 επ., Αντ. Μακρυδημήτρη, Δημόσια Διοίκηση, Στοιχεία Διοικητικής Οργάνωσης, 2007, σελ. 251 επ.)

Στο πλαίσιο των ανωτέρω αρχών των συστήματος αξιολογήσεως των υπαλλήλων έχει κριθεί ότι είναι μη νόμιμη «(…) η παρατιθέμενη σε έκθεση αξιολόγησης αιτιολογία για βαθμολογία 9 ή 10 σε ορισμένα κριτήρια [η οποία] δεν θεμελιώνεται σε πραγματικά στοιχεία ή γεγονότα αλλά σε αξιολογικές κρίσεις και χαρακτηρισμούς ή τα αναφερόμενα στοιχεία ή γεγονότα δεν δικαιολογούν τη βαθμολογία αυτή, θεωρείται [δε] άνευ ετέρου και χωρίς νέα αξιολόγηση και ουσιαστική κρίση του υπαλλήλου ότι το οικείο κριτήριο έχει βαθμολογηθεί με 8 (…)» (ΣτΕ 3722-3/2000, ΣτΕ 3724/2000 επταμ., ΣτΕ 247/2001, ΣτΕ 1670/2001).

Με την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 1 του προς ψήφιση άρθρου 22 του Νσχ, με την οποία αντικαθίσταται η παρ. 8 του προαναφερθέντος άρθρου 8 του π.δ. 318/1992, προβλέπεται ότι, για την αξιολόγηση υπαλλήλου με την κλίμακα βαθμών 9 έως 10 ή 1 έως 6, απαιτείται ειδική αιτιολογία με την παράθεση πραγματικών γεγονότων και στοιχείων και όχι αξιολογικών χαρακτηρισμών ή κρίσεων. Θα μπορούσε, ενδεχομένως, υπό το φως των αρχών της αμεροληψίας και της αξιοκρατίας που προαναφέρθηκαν, να προβλεφθεί αιτιολογία για όλη την κλίμακα βαθμολογιών – όπως, εξ άλλου, αυτή ήδη προβλέπεται από το άρθρο 62 παρ. 7 του ν. 2812/2000 «Κώδικας Δικαστικών Υπαλλήλων» (ΦΕΚ Α' 67), συμφώνως προς το οποίο «η βαθμολόγηση των δικαστικών υπαλλήλων σε κάθε κριτήριο από τους αξιολογητές πρέπει να είναι αιτιολογημένη».

Β. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 7 του π.δ. 318/1992, όπως προτείνεται να αντικατασταθεί από το άρθρο 21 του Νσχ, εισάγονται ποσοστώσεις στην ευχέρεια των αξιολογητών να βαθμολογούν με ορισμένο βαθμό τους υπό αξιολόγηση δημόσιους υπαλλήλους.

Κατά την αιτιολογική έκθεση επί του Νσχ, «με το άρθρο αυτό εισάγεται η έννοια της συγκριτικής αξιολόγησης των υπαλλήλων μέσω του εργαλείου της ποσόστωσης και προσδιορίζονται τα ανώτατα ποσοστά υπαλλήλων που μπορούν να αξιολογηθούν ανά κλίμακα βαθμολογίας. Σκοπός της ρύθμισης αυτής είναι να αποδοθεί η βαρύνουσα σημασία που θα πρέπει να έχει κάθε σύστημα αξιολόγησης και να αρθούν οι στρεβλώσεις και η απαξίωση του συστήματος αξιολόγησης, όπως εφαρμόζεται σήμερα», (…) η δε «θέσπιση ανώτατων ποσοστών ανά κλίμακα αξιολόγησης στη διοίκηση στοχεύει στην αποκατάσταση του ρόλου και του θεσμού της αξιολόγησης».

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, η αρχή της αξιοκρατίας τόσο κατά την επιλογή του προσωπικού της δημόσιας διοίκησης, όσο και κατά την υπηρεσιακή εξέλιξή τους, αποτελεί βασική αρχή του Υπαλληλικού Κώδικα με ευθεία συνταγματική κατοχύρωση στο άρθρο 103 παρ. 7 εδ. β΄ του Συντάγματος, συνιστά δε κανόνα οργάνωσης και λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης προς θεραπεία του δημόσιου συμφέροντος, υπό την έννοια της διασφάλισης τόσο του κύρους και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης, όσο και της αξιοπρέπειας και της προσωπικότητας των δημόσιων υπαλλήλων (βλ., σχετικώς, Πρ. Δαγτόγλου, Συνταγματικό δίκαιο, ατομικά δικαιώματα, τόμ. β΄, 1992, σελ. 1052 επ., Ανδρ. Μαρκαντωνάτου-Σκαλτσά, Οι αρχές του υπαλληλικού κώδικα, σε: Τιμητικός Τόμος για τα 170 χρόνια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Διαφάνεια και Ανεξαρτησία στον έλεγχο του δημόσιου χρήματος, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 2004, σελ. 524 επ.). Διά της εφαρμογής, μάλιστα, της αρχής της αξιοκρατίας σκοπείται η διάκριση των προσώπων αναλόγως προς τις ικανότητες και τα προσόντα τους (ΣτΕ 2778/1991), οι βασικές δε αρχές και κατευθύνσεις του συστήματος αξιολόγησης «είναι η αντικειμενική και αμερόληπτη στάθμιση βάσει σαφώς προσδιοριζόμενων κριτηρίων της επαγγελματικής ικανότητας και καταλληλότητας των υπαλλήλων σε σχέση με το αντικείμενο της εργασίας τους και τα καθήκοντά τους» (βλ., ενδεικτικώς, ΣτΕ 1667-9/2002).

Υπό το φως των ανωτέρω, δημιουργείται προβληματισμός ως προς το αν η αναγκαιότητα επιβολής των προτεινόμενων ποσοστώσεων για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από τον νόμο σκοπού είναι εμφανής και σαφώς διαγνώσιμη, ώστε να συνιστά αναλογικό, σύμφωνο προς το άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, περιορισμό του δικαιώματος των δημοσίων υπαλλήλων να εξελίσσονται και να αξιολογούνται βάσει σαφώς προσδιοριζόμενων κριτηρίων επαγγελματικής ικανότητας και καταλληλότητας, σε σχέση προς το αντικείμενο της εργασίας τους και τα καθήκοντά τους, συμφώνως και προς την συνταγματικώς κατοχυρωμένη στο άρθρο 103 παρ. 7 εδ. β΄ του Συντάγ-

ματος αρχή της αξιοκρατίας, δεδομένου ότι η βαθμολογία που προτείνεται να λαμβάνει κάθε υπάλληλος δεν θα συναρτάται προς την ατομική του αξία, τις ικανότητες και τις επιδόσεις του κατά την άσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων, αλλά προς το προκαθορισμένο ποσοστό ανά κλίμακα βαθμολόγησης (πρβλ. και ΣτΕ 1917/1998).

4. Επί του άρθρου 43 παρ. 1

Κατά την προτεινόμενη διάταξη, «[ο]ι σχέσεις εργασίας υπαλλήλων οι οποίες μετατράπηκαν σε αορίστου χρόνου λύονται αυτοδικαίως, ανεξαρτήτως του χρόνου που παρήλθε από τη μετατροπή, σε περίπτωση που διαπιστωθεί, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος, ότι κατά το χρόνο μετατροπής, δεν συνέτρεχαν οι προβλεπόμενες κατά περίπτωση προϋποθέσεις μετατροπής ή ότι δεν τηρήθηκε η νόμιμη διαδικασία, και οι θέσεις τους καταργούνται».

Συμφώνως προς την αρχή της νομιμότητας, επιτρέπεται ελευθέρως η ανάκληση των παράνομων ατομικών διοικητικών πράξεων, ανεξαρτήτως από το εάν έχουν απορρεύσει από αυτές δικαιώματα των διοικουμένων, εφόσον, όμως, η ανάκλησή τους γίνει εντός ευλόγου χρόνου από την έκδοσή τους (ΣτΕ 1334/2009, ΣτΕ 2904/2008), ήτοι, εντός, καταρχήν, πενταετίας από την έκδοσή της (άρθρο μόνο του α.ν. 261/1968). Πάντως, τυχόν υπέρβαση του εύλογου χρόνου ανάκλησης διοικητικής πράξης κρίνεται από το αρμόδιο δικαστήριο κατά περίπτωση (βλ. ΣτΕ 1051/2008, ΣτΕ 227/2006, καθώς και Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 2011, σελ. 186).

Μετά την παρέλευση του εύλογου χρόνου, δεν επιτρέπεται η ανάκληση των παράνομων επωφελών ατομικών πράξεων, των πράξεων, δηλαδή, από τις οποίες οι καλόπιστοι διοικούμενοι απέκτησαν δικαιώματα, εκτός αν: α) το διοικητικό όργανο παρασύρθηκε στην έκδοση της πράξης από απατηλή ενέργεια του διοικουμένου που ωφελείται από την πράξη (ΣτΕ 3866/1988, 312/1994, β) υπάρχουν υπέρτεροι λόγοι δημοσίου συμφέροντος (ΣτΕ 2403/1997, 3904/2008, και γ) η ανάκληση γίνεται για λόγους συμμόρφωσης προς το περιεχόμενο απόφασης του ΣτΕ ή διοικητικού δικαστηρίου (βλ., σχετικώς, ΣτΕ 759/1987, καθώς και Επ. Σπηλιωτόπουλο, όπ. π., σελ. 187). Συναφώς, μάλιστα, έχει κριθεί (βλ., ΣτΕ 1358/2011, ΣτΕ 1334/2009) ότι δεν είναι επιτρεπτή η, μετά πάροδο εύλογου χρόνου από την έκδοσή τους, ανάκληση ευνοϊκών για τους ασφαλισμένους πράξεων των ασφαλιστικών οργανισμών, έστω και παρανόμων, από τις οποίες αυτοί απέκτησαν καλοπίστως δικαιώματα, υπό τη βασική προϋπόθεση ότι οι ευνοϊκές αυτές πράξεις εκδόθηκαν, χωρίς να υπάρχει κακόπιστη συμπεριφορά, ενέργεια ή παράλειψη

του ασφαλισμένου έναντι του ασφαλιστικού οργανισμού.

Υπό το φως των ανωτέρω, και συμφώνως προς νομολογία επί συναφών ζητημάτων, μετά την πάροδο εύλογου χρόνου, δεν φαίνεται επιτρεπτή η αυτοδίκαιη λύση των σχέσεων εργασίας υπαλλήλων, οι οποίες μετατράπηκαν σε αορίστου χρόνου, έστω και αν κατά το χρόνο μετατροπής δεν συνέτρεχαν οι προβλεπόμενες κατά περίπτωση προϋποθέσεις μετατροπής – ή δεν τηρήθηκε η νόμιμη διαδικασία –, υπό την προϋπόθεση, βεβαίως, ότι η εν λόγω μετατροπή έγινε χωρίς να υπάρχει κακόπιστη συμπεριφορά, ενέργεια ή παράλειψη του υπαλλήλου.

Αθήνα, 10.3.2014

Οι εισηγητές
Αλεξάνδρα Καρέτσου
Επιστημονική Συνεργάτις
Δημήτρης Κανελλόπουλος
Προϊστάμενος του Τμήματος Διεθνών και Αμυντικών Μελετών
Μαριάνθη Καλυβιώτου
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Θεσσαλίας

Ο Προϊστάμενος τη Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Καθηγητής Νομικής Σχολής
.του Πανεπιστημίου Αθηνών

Το μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Νίκος Σκανδάμης
(Για το άρθρο 10 του Νσχ)
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών